

Megjelen minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Egyes szám ára	8 kr.

SZERKESZTŐSÉG:

Szobotka Gusztáv ügyvéd irodájában, hova a lap szellemi részét illető közlemények és pénzküldemények is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NEZVE

a lap hátulsó (4-ik) oldala 20 helyre van beosztva. Egy hely ára 90 kr. Kincstár bélyegilleték külön 30 kr. A szerkesztőségen kívül elfogad előfizetéseket és hirdetéseket a helybeli könyvnyomda is.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr. Bérmontatlan levelek csak ismert kezektől fogadtnak el. Kéziratok vissza nem adatnak.

A községi vagyon bérbeadása.

(Folyt. és vége.)

Ha a bizottság legelők, kaszálók és lucernások készítésére mintegy 5—600 hold földet a vett területből elveend, még mindig marad mintegy 800 hold föld bérbe adandó.

Köztudomású, hogy egyes birtokosok évenként birtokaik egy részét vetemény alá bérbe adják, még pedig óriási bérösszegért. A vetemény alá bérbe adandó földek első és alapfeltétele, hogy minél közelebb fekvők, minél könnyebben hozzá férhetők legyenek azok a lakosság számára. A vett földek ép ily természetűek s így nem lehet kétség az iránt, hogy a magángazdának fizetett bérösszeget a község is elfogja énni, mi által rendkívül szép haszonbér összeget nyer. A veteményes földeket lehetne vagy évenként, vagy két évenként cserélni s az ily területek ismét 1—2 holdanként volnának buza alá adandók, elérhető volna buza alá is azon ár, melyet veteményül fizettek a területekért, mert az ily volt vetemény földek, míg minden gyomtól megtisztítatnak — a vetemények hulladéka mintegy trágyát képezvén, a földnek termőképességét emelik, másrészt a föld tisztasága, porhanyósága által értékessé teszik azt.

A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a Kurca-zsilip megnyitvatván a szentes-szegvári határból a víz egészen beszalad, úgy hogy a Kurca sok helyt kiszáradt, még a község birtokát képező Kurca mederben az idén rendkívül szárazság mellett is van annyi víz, hogy a veteményesek öntözéséhez szükséges mennyiséget szolgáltatni képes.

A szegvári határban levő bolgárok ily körülmények között aligha nem pályáznának a mi földjeinkre, az illetőkben pontos fizetők, szép bérösszeget fizető bérlőket nyerne a község, lakosságunk pedig míg egyrészt napszám által sok pénzt keresne, másrészt a legintenzívebb művelés, illetve termelés mesterségét sajátítaná el. — Célszerű volna tehát az ily telepítésre is számítani, mindenestre azonban 100—150 hold területet vetemény alá meghagyni.

Az elősoroltak után fenmaradó föld vagy nagy parcellákban volna bérbe adandó, az esetre kevés egyénnel, kevés baja volna a bizottságnak, vagy a még célszerűen beosztandó területek szintén 5—10 holdas parcellákban volna 6—10 évre egyeseknek árverésen bérbe adandó, mindkét esetben oly kötelezettséggel, hogy bérlő tartozik a bérelt terület 10% át évenként, megfelelő pénzbírság terhét mellett trágyázni.

Ez főbb vonalaiban mit elmondandó nek, figyelembe veendőnek vélünk a földek bérbeadását illetőleg — de ez alkalommal még van néhány megjegyzendőnk, mit az alábbiakban sorolunk föl.

A község bizottsága eddigelé felnőtt bikát vásárolt, nem volna-e célszerű a jövőre néhány szép bornyut venni, azokat fölnevelni? Mi azt hisszük, igen. Nincs is

okunk kételkedni, hogy ez a jövőben így lesz azért is, mert értesülésünk szerint tervbe van véve egy bikaakol felállítás.

A község tulajdonát képező Kurcában nem volna-e célszerű halastavat létesíteni? Ismételten hallottunk jogos és alapos panaszt a hal hiányáról. Meseszerűnek tetszik, de igaz, hogy a Tisza közvetlen közelében fekvő falunkban halat csak ritkán lehet venni, akkor is méregdrágán. Nem kerülne oly sokba, jogunk is van hozzá ellécezni a mi Kurcánk határait. Olesón lehetne ide néhány mázsa halat venni, pár év multával óriási mennyiségű halunk volna, hogy pedig az posványadta hal ne legyen — lehetne elegendő mennyiségű friss vizet eresztetni a Tiszából annak idején, másrészt a kifogott halakat heteken át nagy bárkában a Tiszában tartani, hol is a hal sárvizét, egészségtelen voltát elveszítvén, kedves, egészséges és olesó tápszerű szolgálja. Természetes, hogy a fenti módszerinti haltenyésztést, költséget, felügyeletet igényelne — de egy kis társaság alakulhat is — elvégre is semmittevésből még nem létesült semmi!

Végezetül még egyet. Nem volna-e alkalmas terület, talaj arra, hogy a község számára faiskolát létesítsünk a tófenéken!? Szomszéd városokból kell, hogy hozzunk minden csemétét, legyen az disz, avagy gyümölcsfa, cserje, avagy bokor. Sem sok terület, sem sok költség nem kellene hozzá és aligha nem áldást, jövedelmethozó volna eme vállalat és rendelkezés.

A kolera.

Már a mult számunkban reá mutattunk ama rettenetes nyavalyára, mely hazánk szép fővárosában pusztit s immáron napról-napra nagyobb mérvben szedi áldozatait. Reá mutattunk a szomorú valószínűsége, hogy ez ádáz csapás minket sem fog elkerülni, mit laikus létünkre is, annál nagyobb bizonyossággal állíthatunk és állítunk ma is, mert mióta a kolera Európa szárazföldjére betette lábát s vándor-utra kelt, nem volt reá eset Európa összes országait meg ne látogatta volna, hogy Magyarország minden zegét-zugát — tehát községünket is, föl ne kereste volna.

A fővárosban föllépett s úgy látszik mindig nagyobb mérvben dühöngő koleraveszély folytán mindenütt, a hol csak a közegészségügyre valamit hederítenek, a hol az emberek életét megbecsülik, megtették és megteszik a kellő óvintézkedéseket, amire most már kétszeresen szükség van, mert a kolera hovatovább nagy gyorsasággal terjed szét a hazában.

Már nem csak a Dunántuli vidék van a kolera által inficiálva, már nem csak a fővárosban szedi áldozatait, s a vidéki városok közül nem csak Győrben pusztit, de Pestmegyének egy jó részébe is befészkelte már magát. Sőt a mennyiben a legnagyobb valószínűséggel föl kell tételeznünk, hogy a hivatalosan „gyanus“-nak, „kolerin“-nek, „kolera nostras“-nak elkeresztelt esetekben a valódi kolerával van dolgunk: immáron bizonyossá vált, hogy az ország számos pontjára belopódzott a honnét, mint gőcpontokból,

nem lesz neki nehéz pár hét alatt az egész országot meghódítani.

Ha pedig a bakteoroligai elméletnek, a mely komma-bezilust vallja a kolera okozójának és terjesztőjének, hinni lehet, úgy a beállott nedvesség folytán el lehetünk arra készülve, hogy egy szép napon csak arra virradunk, hogy itt a: kolera, hogy a fekete asszony közöttünk terem, s fekete szemfedőjével községünket is betakarja.

A szomszéd Szentes város, okulva a város évkönyveiben borzasztó 1873-ik év rettentő tapasztalatain, lázas sietséggel dolgozik a mint az első kolera hir Budapestről kiszivárgott: azonnal munkához látott.

Ezzel szemben mit tapasztalunk mi nálunk? Semmit és százszor semmit.

Mintha nem is Magyarország fővárossa volna Budapest, a honnét mint az ország szívéből szerte hurcolható a kolera, csak egy inficiált utas, és befészkelte magát hozzánk is, mintha csak Győr, a hol már hetek óta uralkodik, legalább is 1000 mértföldre volna hozzánk, mintha Kassa, Temesvár, Mohács, Veszprém, Dunavecse, Ujpest, Duna-Földvár, Selmecbánya, mint a mely helyeken a gonosz fáma szerint, kolera esetek már fordultak elő, legalább is a hotten-tották országában volnának: oly közönyösen veszik nálunk az egész kolera ügyet.

Nem tagadjuk, azt hittük, hogy multkori cikkünk leend annyi hatással az intézkedésre hivatottak körében, hogy legalább meg fognak mozdulni.

Csalódtunk.

Annyi érdeklődést sem birtunk cikkünkkel felköltetni, hogy akár a közegészségügyi bizottság, vagy akár a tanács, érdemesnek tartotta volna ez ügyben tanácskozássra összegyülni, s a rettenetes nyavalya közeledésének hírére csak a legszükségesebbnek mutatkozó óvintézkedéseket megtenni.

Vagy talán majd akkor fognak, ha a fekete halál egyszerre csak köztünk toppan. Későn lesz uraim, nagyon késő s a mostani kényelemszeretet nagyon keservesen boszulhatja meg magát.

Nem vagyunk próféták, és sürgető szavainkkal nem is azt akarjuk elhitetni, hogy ha bár megtétnék is minden intézkedés a mit a tudomány jónak és követendőnek talál: a kolerát ki fogjuk kerülni. Ennyire nem ringatjuk magunkat illuziókban; hanem a tapasztalat még is megmutatott annyit, hogy igen is, ott a hol nem összedugott kézzel várták a rémes halált, a lakosságnak aránytalanul kevesebb percentje kapta meg a kolerát, mint ott, ahol közönyösen viselkedtek.

Vagy nálunk nem becses az emberek élete? Mi azt hisszük igen. Nálunk nem csak az erkölcsi kötelességnek, melylyel embertársaink irányában tartozunk, kell cselekvésünknek rugójának lenni, hanem a nemzeti érzületnek is, hogy magyarok vagyunk, a kik pedig oly kevesen vagyunk, hogy a hallhatatlan Széchenyi szerint, még az apagyilkosoknak is meg kellene kegyelmezni.

Elmondtuk nézeteinket a multkor a fölött, hogy mi a legközelebbi teendők, a melyből megvalósítva még eddig semmit nem látunk; azoknak ismétlésével nem akarunk mutatni semmit.

Vegye elő a tanács és a közegészségügyi bizottság a belügyminiszterium által még az 1884-ik évben, a kolera elleni óvintézkedésekről kiadott részletes és célszerű utasításokat, tegyen a szerint és azonfölül úgy, a mint az orvosi tudomány újabb vívmányai, azóta tanítják, s ha mindezt megtette, nyugodt lelkiismerettel mondhatja el: megtettem kötelességemet; s az erkölcsi felelősség sem fogja terhelni.

Nem akarunk tanácsolni, mert nem szakmáinkba vág, de nem tartanók célszerűtlennek, ha a tanács reá szánná magát arra, hogy a fentebb említett utasításnak azon részét, mely a járvány kórszüneteit, a betegség fellépésének jeleit, az egyéni óvszabályokat és az orvosi segély megérkezéséig a gyógykezelést, s halálzás esetén fertőtlenítő eljárást tartalmazza: legalább 1500 példányban kinyomatná és szétosztatná. — Az ebből fölmerülő költség, kamatostul visszatérülne az emberek életében.

Mi elmondtuk a magunkét s most: „Videant consules!“

Szölleink.

A szüret véget ért. Azt mondják szőlős gazdáink, hogy a mi kevés termett, az kitünő.

Nem tartozik tehát ez év a bortermelést illetőleg a rossz évek közé.

„Kevés, de jó;“ talán többet ér a sok rosznál; a kevés és rosznál meg határozottan többet ér.

A mi termett, az a mienk, hála Istennek érte.

De tulajdonképen nem a szüretéről s annak eredményéről akarok én differálni, egész más eszmék forognak elmémben midőn cikkem homlokzatára a „Szölleink“ címet irtam, t. i. szölleink jelenlegi állapotáról akarom nézeteimet elmondani.

Nagy terjedelmű földdarab az Mindszenten, mi „szőlőhegy“ vagy „szőlők“ néven ismeretes.

Nem természetünk ugyan kivitelre, de saját használatunkra tiszta kezelés mellett élvezhető bort produkálunk.

Sajnos, hogy szőlőhegyünk egy nagy része elvonatott rendeltetésétől, s szántófölddé alakított.

Pedig ha valaha, úgy most van szükségünk rá, hogy ne csak buzával foglaljuk el a földeinket, hanem minél több oldaluvá tegyük gazdálkodásunkat.

Ha széttekintünk szőlőhegyünkön, sajnosan tapasztaljuk, hogy már csak a „teleki szőlőknek“ nevezett rész s a tófenékre hajló oldal nem eredi kultiválása alatt, míg ellenben a szegvári utra dülő rész legnagyobb része kivágatott, s a szántóföldek kategóriájába soroztatott.

S miért?

A stereotyp válasz az, hogy nem terem.

S ez elég arra, hogy a halálos ítélet kimondassék a szegény tőkék felett, kivágatnak s tüzre vettetnek, hadd szaporodjanak a szántóföldek.

Hogy pedig mennyire indokolatlan ez eljárás, könnyen meggyőződhetünk, ha azon kérdés fejtegetésébe bocsátkozunk, hogy miért nem teremnek e szőlők?

Ha tekintetbe vesszük azon szőlő művelési rendszert, mely eddig az alföldön s így nálunk is üzetett, méltán csodálkozunk, hogy e tőkék idáig is termettek.

A kecskeméti hosszú nyelű kapa, nehogy a kapás derekának meghajolnia kelljen; a mindszenti sarló, melylyel a metszés valaha eszközöltetett, természetes, hogy ellenségei voltak a szőlőtőkék életének, mert mi volt a jelszó, s mi ma is sok

haladni nem akaró szőlőtulajdonos jelszava: minél több bor legyen, akár belepusztul a tőke, akár nem, akár megbirja érlelni a tulságos fürtöket, akár nem, s ily metszési s százszorosan hibás szőlőművelési rendszernél mi természetesebb, mint az, hogy a tőkék ideje korán tulélik magukat.

Örvendetes jelenségnek tartjuk, hogy többen vannak községünkben, kik haladnak a szőlőszet terén, s elsajátítani iparkodnak azon jó tulajdonokat, mikkel a szőlőművelés körül minden szőlősgazdának birnia-kellene, a legtöbbben azonban a haladás netovábbjának tekintik a metszőkés használatát, holott csak is a régi metszési rendszer hívei, s csak eszközt cseréltek, egyebekben pedig maradt minden a régi.

Nem lesz felesleges felemlíteni azon előítéletet sem, minélfogva némelyek a szőlők terméketlenségének okát abban keresik s lelik fel, hogy a vizek most már nem járván ki a szőlők aljának, hiányzik azon vizpára, mely a szőlőtőkék termőképességét fokozta. Argumentumnak szeretik felhozni, hogy addig, míg a Tisza kijárt a szőlők aljáig, csónakba is szűrték a bort.

Ha népujság nem volna lapunk, ez előítéletre nem is reflektálnánk, de így némileg szolgálatot vélünk teljesíteni, midőn röviden azt jegyezzük meg, hogy míg a vízmellett lakók csónakba szűrték a bort, azalatt a folyó vizektől távol fekvő szőlő hegyeken teknőket, s több efféle eszközöket használtak fel hordó hiányában a bor elszűrésére.

Ha most az akkori időkhöz hasonló bő termésünk lenne is, nálunk nem volna szükség a csónakra, mert a szőlők annyira szétdarabolvák s felosztvák, hogy a legbővebb termés esetén is alig szorulna valaki a hordókon kívül más eszközökre.

De visszatérve a szőlők nem termésének első okára, nem helyeseljük a szőlők kiirtását, ha azok termésével megelégedve nem vagyunk. Megvan annak a módja, hogy a gyengébben termő szőlőtőkék termőképességét fokozhatjuk, trágyázás, oltás, döntés, jó s helyes metszés stb. — De feltéve az esetet is, hogy nem fizetné ki magát a szőlővel beültetett terület, még akkor sem helyes eljárásunk, ha feladva a szőlőművelést, gazdálkodásunk egy szép ágától fosztjuk meg magunkat.

A fentebb hivatolt szegvári utra dülő szőlőrészek az okon váltak szántóföldekké, mertnem teremtek. Szerintünk azok birtokosainak nem az lett volna feladata, hogy a szőlőt végleg kiirtsák, hanem igenis ha tőkék termőképtelenek lettek, meghagyva a míg termőket, esetleg őket nemesíteni különösen gondozni lett volna feladatuk, a rossz részeket kiirtani, a földet legalább 3 lábnyira felfordítani s újból beültetni kellett volna, ily eljárással aztán kifizette volna magát azon szőlőrész is, mely ma mint szántóföld szerepel.

Hasonló elfogultság az is több lakostársunk részéről, hogy a teleki szőlőkkel egy magaslapon fekvő s ugyanazon talaju Kurca melletti földekben a szőlő nem diszlik.

E sorok írója hosszas habozás után megkísérlé ez évben a Kurca melletti földben a szőlőültetést. Csak kísérlet volt ímélem, mert a sok álokoskodás közepette kísérletnél egyebet alig tehetett. Nevezetesen a felületesen felásott földbe minden figyelem nélkül késő tavasszal elültettem a sima vesszőket, s azok a nem kellő gondal művelt földben a rossz nyár, s forrás dacára minden öntözés nélkül oly üdén fejlődtek, s diszlenek, hogy ámulatba ejték

épen azokat, kik lelki meggyőződéssel erősítették, hogy a Kurca parton a szőlőművelés esztelen agyrém.

Ha tehát a Kurca völgyben, — majdnem mélyedésben, kellő gondozás mellett miként azt egyik szegvári birtokos társunk megmutatta, — kitünő szőlőt lehet előállítani; ha a tapasztalás megecáfolja azon balhiedelmet, hogy a teleki szőlőkkel szomszédos földek nem alkalmasak a szőlőtenyésztésre; ha azt látjuk, hogy egyik Csongrádmegyei tekintélyes birtokos homok buckáiban mintagazdaságot, kertjében pedig — bár kis körben — fenyvest állított elő: akkor a legvastagabb elfogultságnak kell bélyegeznünk azok okoskodásait, kik körömszakadtáig azt allegálják, hogy a szegvári utra dülő szőlőföldek alkalmatlanok a szőlő tenyésztésre.

Épen az a főbajunk, hogy nagyon is egyoldalú a gazdaságunk, s bünös ténynek tartjuk azok eljárását, kik ez egyoldalúságot még nevelik az által, hogy egyes indolens gazdák nyomdokait követve, nem hogy gyarapítanak s javítanak az ősök által beszőlősített területet, hanem azt kiirtani.

S különösen ma, midőn az ország szőlőhegyeit a philoxera mindig nagyobb, s nagyobb mérvben pusztítja, szőlőföldünk s boraink, ha csak kissé gondosan járunk el a szőlőművelés körül, értékükben sokat nyerhetnek, vétkes gondatlanság tönkre tenni azon területet, melynek értéke csak növekedhetik.

Nálunk philoxera nincs, de ne váljunk mi sem szölleink philoxerájává az által, hogy a készlet kiirtjuk, sőt ellenkezőleg ápoljuk a szőlőművelést, a meglevőt gondozzuk, a kiirtott területet pedig újból vegyük szőlőművelés alá, mert csak az a nép igazán vidám, melynek a buzája, illetve kenyérkéje mellé bora is van.

Levelezés.

Szeged, szeptember hó.

Rövid időn megnyitják a színházat! A munka lázas gyorsasággal folyik — vendégeket vár Szeged a színház megnyitásához és ha nem jó is a Király, jó a hatalmas miniszter-elnök, Tisza Kálmán és neje. Hogy ezeken kívül lesz más és sok vendég, azt mondanom fölösleges.

A színház szebb mint volt, célszerűbb beosztású, a társulat aligha lesz oly jó, mint volt a régi, de ki tudja ezt bizonyosan?!

Itt lesz tehát a hatalmas ur, a mély belátású, nagy eszű államférfi. A ki Szegedet ismeri, szereti, kívánhat-e jobbat? minthogy: ismertetnék meg Tisza Kálmánnal Szeged viszonyait, népének helyzetét, úgy, a mint az, a szomorú valóban van!

Bárki, bármit mondott, irt legyen is Tisza Kálmánról, azt elismerte mindig mindenki, hogy: ő magyar! A világ meg rég tudja azt, hogy rendkívül éles eszű — előrelátó egyén!

Ha feltárnák az illetők és arra hivatottak Szeged helyzetét, népének, lakosságának viszonyait úgy a mint vannak, ha reá mutatnának a bajokra és elmondanák a nézetük szerint célszerű és szükséges intézkedéseket, nem hisszük, hogy a hatalmas miniszter-elnök a legmagyarabb alföldi város során ne segítene! Oly ember mint Tisza Kálmán tudja, hogy nem a házak, paloták száma, nem is mindig népesség száma teszi a várost azzá, hanem a városban összpontosított hivatalok, közintézetek, a fokozottabb ipar, kereskedelem emelhetik a várost, gyarapíthatják a nagy terheket viselő lakosság, szerencsétlenség által elveszett vagyonát.

A harmadik egyetem kérdése, a vasutak igazgatóságának ténylege, habár részbeni át-helyezése, nagyobb számú katonaság elhelyezése

és egész legiója a teendőknek felsorolandó volna a hatalmas államférfiu előtt!

Csak hogy ilyeket felhozni, elmondani nem igen szokás és ez a baj!

Tanítóink kellemesen töltötték néhány napot Aradon, haza jöttek; — hozzá fognak nehéz munkájukhoz, de a kellemesen, kitüntette átélte néhány nap emléke élni fog éveken át! Nem irom le azon lelkes fogadtatást, melyben a magyar Arad őket részesítette, nem ecsetelem az ott töltött diadalnapokat, nem teszem, hogy leírjam mily érzéstartó volt a bucsúzás — csak annyit mondok, hogy: tanítóinkat Arad magyar vendég szeretettel fogadta, vendéglelte meg és mulattatta és hogy, barátokként jöttek el onnan a miénk.

Élénk mozgalom indult meg az iránt, hogy városunkban is létesítsék egy ártézi kut.

Hiszem és reményem, hogy az eszme termékeny talajra esett, hogy 30.000 frt költség nem fogja gátolni a várost, illetve intéző köreit abban, hogy a közegészségügyre oly annyira szükséges ártézi kutat létesítsék.

A gyümölcs és jószágkiállítás a felső tanyai gadakör Szatymazon e hó 19-én tartotta meg — a kiállítás szépen sikerült, főleg remek, szép csikókat és tenyész kancákat állítottak ki.

Megemlítendőnek vélem, hogy Tóth József felsővárosi népiskolai tanító 67 éves korában, 46 évi tanítói működése után e hó 18-án meghalt.

Roppant részvét mellett temették el, mint a hogy az másképp nem is képzelhető, — több nemzedéket nevelt föl a felsővárosban és sok egyén volt iskolába járó unokájával együtt a szeretett és tisztelt közös tanító temetésén. — Nyugodjék a boldogult békén, legyen neki könnyű a föld!

„Magyar gazdák jégbiztosítási szövetkezete.“

Az első magyar biztosító társulat által szervezett jégbiztosítási szövetkezet tárgyában, illetve az iránt, hogy csatlakozunk-e vagy sem a szövetkezethez: folyó hó 19-én d. u. 4 órakor Szegeden a Tisza szálló kistermében bizalmas értekezletre gyűltünk össze.

A szép számmal egybegyűlt értekezleten első sorban fölolvastattak a szövetkezet „alapföltételei“ és „ügyszabálya“, valamint a záradékát képező „törzsbevallás“. S miután annak minden egyes pontja tüzetesen és tárgyilagosan megvitattott, az értekezlet egyhangulag azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy: a jégbiztosítási szövetkezet a gazdaközönségre veszélyesnek és károsnak látja; az azzal járó kötelezettségek oly súlyos terheket róhatnak a tagokra, hogy az előnyök, a miket ígér, s a mik a legkedvezőbb esetben remélhetők, a veszteségi esélylyel arányban nincsenek.

Annálfogva határozatként kimondja, hogy nemcsak hozzá nem járul, hanem a jelenvolt gazdák köteletségüknek tartják szóval és hirlapilag óva inteni gazdatársaikat és figyelmeztetni a veszélyre, melylyel a jégbiztosítási szövetkezetbe való belépés jár. Mert:

a) hogy a díjak leszállitassanak és a veszteség mégis elkerülhető legyen, azt csak úgy lehetne elérni, ha az ország minden megyéjéből egyenlő arányú számban lépnének a gazdák a szövetkezetbe; mint-hogy azonban olyan megyékben, a hol a jégverés csak ritkán, 5—10 évben egyszer fordul elő, a jégbiztosítást igen kevesen veszik igénybe, ellenben a gyakori jégveréseket szenvedő vidékek annál tömegebben biztosítanak: nem remélhető, hogy

a jobb vidékből befolyó díj fölöslege a veszélyesebb megyékben előforduló veszteségek fődözésére elegendő legyen. S mint-hogy a veszteség a díjak egyenlő arányban osztatik szét, az előbbiekre sokkal terhebben nehezedik a kötelezettség, igazságtalanabb reájuk nézve a terhes megosztás, mint az utóbbiakra. Mert:

b) a 12 évi föltétlen kötelezettség oly hosszú idő, hogy ily végeredményében bizonytalan, sőt előre láthatólag inkább káros mint nyereséges ügyletbe bocsátkozni, magát, sőt jogutódait is lekötni a gazdálkodás egészséges fejlődésével, a gazdálkodó szabad akaratával és az előre nem látható esélyekkel össze nem egyeztethető. Mert:

c) az alapföltételek 8. §-ában nincs kimondva, hogy az egy évi díjnak megfelelő kezességi összegnél az egész 12 évi ciklus alatt nem terheli több fizetési kötelezettség a tagot. Ellenben:

d) a 9. §. világosan kimondja, hogy az Első magyar biztosító társaság csak addig köteles 5% évi kamatmegtérítés mellett előlegezni a veszteség fődözését, míg a szövetségi tagok által lekötött biztosítási összeg háromnegyed része fölemésztetett. Hogy ez eset beálltával — a mi megeshetik már a 4-ik vagy 5-ik évben — mi történik a szövetkezettel, arról a tervzet hallgat. Mert:

e) a szövetség üzleteire a 15. §. értelmében oly rendkívül nagy és tág értelmű költség viselése van előirányozva, hogy azt a jégbiztosítási üzlet el nem bírja.

Végül, a magyar bizt. társulat iránt, rosálásának adott kifejezést az értekezlet azért, hogy a hazugság köpenye alatt oly súlyos kötelezettséggel járó kockázatot akar a magyar gazdaközönségre háritani azért, hogy magának minden kockáztatás nélkül évente biztos és tekintélyes összegű nyereséget biztosítson.

Szeged, 1886. évi szeptember hó 20-án.

Pillich Kálmán,

értekezlet elnöke,

Tóth Ferenc, Szobotka Vilmos.

Közgyűlés.

A Körös-Tisza-Maros közti ármentesítő s belvizszabályozó társulat e hó 24-ikén H.-M.-Vásárhelyen tartotta meg ez évi rendes közgyűlését.

A rendkívül esős idő oka kétségtelenül annak, hogy az érdekeltség tagjai nem jelentek meg kellő számban; hiányzottak a körösiek jórészt, és a szentesiek és Mindszentiek is alig voltak képviselve, és ez minden esetre sajnálandó. Ez alkalommal a kellemetlen időnek tulajdonítjuk a csekély részvétet, mert ellenségetben közönynek kellene azt mondanunk, hinniük.

A kitűzött időn túl nyitotta meg Károlyi Tibor gróf a közgyűlést. A szokott éljenzés fogadta az időt és fáradságot nem kimélt elnököt, ki rövid szavakkal üdvözölte a megjelenteket, konstatálván a közgyűlés határozatképességét.

Jegyzőtül Szatmáry Ede társulati ügyészt kérte föl, a kormányt Szász Géza kir. főmérnök képviselte.

Fölolvastattott a terjedelmes, érdekes évi jelentés, mely az autonóm jogát visszanyert társulat első évi működéséről kimerítő értesítést, felvilágosítást ad. A társulat működését ez évi január 1-én kezdette meg; és mind a mellett, hogy tetemes beruházások eszközöltettek, mégis az előirányzott kiadásokból megtakarításokat eszközöltek; a jelentés tudomásul vétetett.

Ezután a tárgysorozattól eltérőleg a leköszönt Návay Lajos alelnök helyett egyhangulag Kovács Ferenc H.-M.-Vásárhely eme veterán, a közügyekért mindig önérdek nélkül harcoló férfia választott meg, ki is néhány köszönő szó elmondása után elfoglalta az alelnöki helyet.

Több választmányi tag helye is megüresedett időközben és pedig részben az alapszabály követelményeinek megfelelőleg mondtak le többen részben pedig más okon jöttek üresedésbe e tár-

sulat minden vonalán e helyek. A mi vonalunkon lemondott Fekete Márton, ki főigazgató lett; Sima Ferenc, igazgatóvá választott; Illés Lajos pedig elhalálozott; ezek helyébe megválasztattak Farkas Gedeon kir. jbiró, Kovács Imre mágoctisztartó és Sarkady Nagy Mihály szentesi birtokos.

A tárgysorozat 2-ik pontja „a társulat pénzügyeit illetőleg“ sok időt vett igénybe. Felolvastattak a társulat által s kormánybiztosához intézett kérdések, az azokra adott feleletek, melyekhez Horváth Gyula kormánybiztos adott felvilágosítást.

A gyűlés és momentuma kinos benyomást gyakorolt minden jelen voltra. Horváth Gyula e vidék megmentője, mint mindig és mindenkor, itt sem akarta, hogy homály borítsa az ő ténykedését, adott felvilágítást töle telhetőleg minden pontra, de elvégre ez számba sem vétetett.

Bámulunk, hogy ily eljárás vétetett fogamatba. Ha a közgyűlés avagy a választmányi direkté hozzá intézett volna megkeresést, eszközölje ki a közmunka-, közlekedési- és a pénzügyminiszteriumoknál, hogy 10 millió forintos kölcsön számadása állíttassék egybe, hogy ő is tisztázhassa állapotát, számadását a társulattal szemben — Horváth Gyula engedett volna e jogos kérelemnek. Mi történt? — kiküldetett előbb egy 5 tagu bizottság az érintkezésbe lépett a kormánybiztos közegeivel, kik jól, rosszul adtak felvilágosítást, de a dolog lényege tisztázatlan maradt.

Mi nem vagyunk képesek elhinni, hogy egy kr. is helytelenül, jogtalanul, okadatolatlanul kiadott, így tehát tisztába lesz a dolog, minek gyanusítani, vádolni. — De most elég erről ennyi!

Mikorra az összes mellékletek felolvastattak, dél elmúlt — a délutáni gyűlésen 1 óra alatt ellátták a többi elintéztet váró ügyeket és azzal a gyűlés véget ért.

Helyi és vegyes hírek.

— Himlő járvány. Ezen ragályos betegség befészkelte magát községünkbe is, habár eddigelé csak szórványosan lépett fel, mind amellet e kór aggasztó. Bozó István polgártársunk két gyermeke a múlt héten e betegségnek esett áldozatul.

— Károlyi László gróf derekegyházi majorjában egy nagy kazal szalma égett meg. A szalma biztosított volt.

— Gözhajózás. A Duna-gözhajózási társulat csekély vizállás miatt egy időre beszüntette a Szeged—Szolnok közötti közlekedést. Elég baj az, hogy annyira leapadtak vizeink — de talán nem tart ez állapot soká!

— Tűz. Ferenci János ujosztási háza e hó 20-án este leégett; szerencsére szélcsend volt és így sikerült a pusztító elemnek gátat vetni. — Hát a tüzoltóság örökre elaludt, mielőtt létesült?! Sajnos, hogy a legelőre valóbb eszmék megpenditettek, megkezdik a működést — azután az egészből nem lesz semmi! Ha jól tudjuk a dolog a képviselőtestület elé terjesztett, szavazott-e valamit meg a közgyűlés, vetek-e föl valami összeget e címen a költségvetésbe — megtudjuk az októberi közgyűlésen.

— Enyves kéz. Szuhai Pálné ládáját feltörte egy enyves kezű cigány asszony és onnan több rendbeli ruhát ellopott, a zisztjét is megdézsmálta. A tolvajt csakhamar megcsipették és felkísértették a község házához, hol megérdemelt büntetését megkapta.

Közgazdaság.

Hónapok multak el a nélkül, hogy egyetlen eső lehütötte volna kellőképp a tikkasztó levegőt, felüditette volna a növényzetet, megáztatta volna földjeinket!

Aggódott gazdaközönségünk — nem ok nélkül — a jövőt illetőleg; fájlalta a multban okozott károkat; de a megromlott levegőt legjobban rettegte, főleg a járványos időben.

Vannak tudósok, kik azt állítják, hogy a kolera bacillisok a nedves időjárással jobban terjednek, szaporodnak, és ha ez igaz, úgy a mostani eső sokaknál aggodalmakat fog kelteni, de nyugodjanak meg az illetők, a koleránál nagyobb veszély fenyegette gazdaközönségünket a roppant szárazság által: „a jövő évi termés“ volt már veszélyeztetve és akkor „éhhálál“ és ennek járulékaikról lett volna okunk gondolkodni.

A régen várt eső beállott, feledi a gazda a multbani kárát, a munka elvonja figyelmét, a jelen, a jövőnek él a gazda, a jövőért dolgozik!

Országos szép, csendes eső, villámlással, dörgéssel, rég várt vendég, megérkezett!

A pusztulásnak indult repcevetések talán még kiheverik az eddigi rossz időjárást, a porba vetett rozsok kikelhetnek, a nem nagyon megért ugarak falszánthatók vető alá, a kiszáradt kukorica, dohányföldök megmunkálhatók, folyóink hajókázhatók lesznek. Igaz, hogy sok kárt okoz a sok eső az elkésett szüretelőknél, a letört kukoricát át, meg átjárja a nyáron át nélkülözött nedvesség, elromlik a kukoricaszár, de mi ez a kár az eső adta haszonhoz?!

A vetések állásáról mit sem lehet mondani, mert volt ugyan elvetve repce, rozs, de ugyan hol volt kikelet?

Gabonaáraink lehetősek — kereskedelmünk élénkebb volt e nyáron, mint más években, gazdáink itthon jobb árakat értek el gabonájukért, mint a szomszéd városokban, de természetesen is az, kereslet és kínálat egymást kiegészítő tényezők az árak képződésénél.

Azon reményben zárom e heti jelentésem, hogy jövő héten is közönségünket kellemesen érintő, hasznára váló körülményekről fogom értesíthetni.

Hasznos tudnivalók.

— Gesztenyét télire eltenni, nagyon egyszerű dolog. Az egész annyiból áll, hogy a megválogatott gesztenyét egyszerűen leforrázzuk s újból megszáritva, hamuval elegyes homok közt fagymentes helyen tartjuk. Így azután husvétiig is eláll és izességét megtartja.

— Zsiros vagy olajos hordók tisztítása, hogy más célra használtathassanak, következő módon történik: Minden hordóra 1—1 és fél font meszet vegyünk s tegyük a hordóba s

hagyjuk benn addig, a míg szét nem porlad, mire jól bedörzsöljük vele a hordó falait, a mit több napig ismételnünk. Ez által a hordót zsirjától tökéletesen megtisztíthatni s kellemetlen szagát is elveszti. A kinek gőz áll rendelkezésére, e munkát gyorsíthatja az által, hogy a hordóba forró gőzt bocsát, mely a zsiros részeket a fából külön választja.

— A fejszével vagy kalapáccsal dolgozásokor sok munkásnak az a szokása, hogy sűrűn a markába köpdös, hogy a kalapács vagy fejsze nyele ne csuszkaljon a kezében. Egy amerikai gazda e helyett sokkal jobbnak mondja a tenyereket szolonnával vagy valami lágy zsirral megkenni. Ugyanezen gazda azt is ajánlja, hogy a fejszét, midőn kemény fát akarunk vele hasogatni, kenjük meg száraz szalonna héjával.

Apróságok.

Elküldötték a szolgálót a boltba szalámiért, de mire oda ért, elfelejtette, hogy mit parancsoltak neki otthon. Találgatja, — de nem tudja eltalálni, hiába segít neki a segéd is.

— Na, már mindegy — így szólt, — haza kell mennem megkérdezni, addig legyen szives elkészíteni, hogy sokáig ne várakozzak majd reá.

— Ki teremtett kis fiam? kérdék egy kis futól a vizsgán.

— Láncos lobogós.

— Dehogyan az, mit beszélsz?

— De igen, mert édes atyám sokat mondja nekem láncos lobogós teremtette rossz kölke.

Beteg: Orvos ur, az Istenre kérem rendeljen valamit, igen nagy főfájásom van.

Orvos: Nagy főfájása van? Az nem is lehet másként, mivel nagy feje van önnek.

— A.: Mondja meg ön, miért követ engem folytonosan mindenüvé.

— B.: Azért kérem, mert ön tudós, nagy ember. Boldogult atyámtól pedig gyakran hallottam, hogy ha a nagy embereket követjük, boldogulni fogunk.

Bíró: Tudja-e mért áll a törvényszék előtt?

Vádlott: Igenis tudom. Azért mert elfogtak.

Hitelező: Hiszen csak két napra kérte azt a rongyos öt forintot, ma két hónapja és még sem adja meg. Hiába; így van ez a mai világban; könnyű kölcsön venni, de nehéz megadni.

Adós: De rosszul emlékszik az ur; hát már elfelejtette, hogy milyen nehezen sikerült kölcsönt nyernem és nem pedig könnyen, mint állítja.

Nyilt-tér.*

Tekintetes szerkesztőség!

A „Mindszent“ 38-ik számának „a testamentom“ című ujdonságát hallgatással nem mellőzhetem, miután az én nevem is B. G.-vel kezdődik.

Én az ott kitett időben sem magam, sem nőmmel tanácson nem voltam; onnan haza nem jöttem, senki szekerét el nem vittem. Bárki állitana ily dolgot felőlem, rágalmazna és nem hagyhatnám azt megtorlás nélkül! Ezt közzé tenni erkölcsi, polgári kötelességem.

Mindszentben, 1886. szeptember hó 20-án.

Tisztelettel

Bozó Gergely.

*Az e rovatban közlöttékért a szerkesztőség felelősségét nem vállal.

Felelős szerkesztők:

HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV

Kiadótulajdonos:

AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

Brünni kelméket

elegans őszi és téli öltözetekre.

3-10 métert kitevő szelvényekben mindegyik éppen egy férfi öltözetre elégséges. 4 frt 80 kros igen finom, 7 frt 75 kros legfinomabb, 10 frt 50 kros legeslegfinomabbat

valódi gyapjuszövetből

Palmerston és Boy téli kabátokra méterje frt 2-50 egész 5 frt. — Loden frt 2-25 egész 3 frt. Női posztók méterje frt 1-25 krtól 2-50 krtig, megküld bárkinek is postautánvét mellett:

Feintuch-Fabriks-Niederlage

SIEGEL-IMHOF

BRÜNN.

Nyilatkozat. A fentebbi cég szüvetei szilárd és izlésteljes kivitel, valamint kiváltképpeni tartósság által tűnnek ki. Ezek elismert megbízható szilárdsága és rendkívüli munkaképessége egyszerűsmind aziránt is kezességet nyújt, miszerint csakis a legjobb áru s pontosan a választott minták szerint lesz szállítva. Kívánatra fentebbi raktár mutákkal ingyen és bérmentve szolgál.

„EQUITABLE“

Egyesült államokbeli életbiztosító-társaság New-Yorkban.

Alapított 1859-ben.

A biztosított tőke átlaga 1885. év végén több mint	911 millió o. é. frt.
Összes biztosítéki alap 1885. végén több mint	169 „ „ „
Ebből nyereség tartalék több mint	35 „ „ „
Az 1885-ben szerzett új biztosítások összege több mint	244 „ „ „
Dij- és kamat-bevétel 1885-ben	42 „ „ „
Hamburgban letéteményezett értékek	2.400,000 „ „ „
Bécsben	800,000 „ „ „
Budapestben	250,000 „ „ „

Az egész nyereség a biztosítottak közt osztatik szét. — Minden kötvény három év mulva megtámadhatlanná válik.

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, VI. kerület, Andrassy-ut 12. szám.

É R T E S I T É S.

Alólírottak mély tisztelettel értesítjük a t. szülőket és tanító urakat, miszerint könyvnyomdánkhoz csatolt papir- és irodaszer-kereskedésünk mellé az

iskolai könyvek

raktárát is berendeztük. — Midőn e körülményre a t. szülők, valamint a tanító urak szives figyelmét felhívni szerencsések vagyunk, megjegyezni kívánjuk azt is, miszerint azon helyzetben vagyunk, hogy az iskolakönyveket eredeti bolti áron adhatjuk.

Számos megrendelést kérve, vagyunk

kiváló tisztelettel

DIAMANT és GAÁL.